

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maatalousyrittäjien lomituspalvelulain ja turkistuottajien lomituspalveluista annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maatalousyrittäjien lomituspalvelulain ja turkistuottajien lomituspalveluista annetun lain muuttamisesta (HE 112/2015 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta (StVM 15/2015 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lausumat:

1. Eduskunta edellyttää, että osana kokonaisuudistusta työnsuojelun valvontaan liittyvät toimivaltakysymykset selvitetään ja lomittajien työturvallisuutta ja sen valvomista koskevat säännökset saatetaan työsuojelulainsäädännön edellyttämälle tasolle. Lisäksi yrittäjän tarpeiden ja lomittajan työajan yhteensovittamista tulee tarkastella kokonaisuudistuksen yhteydessä siten, että lomittajan työn osa-aikaisuutta pystytään vähentämään.
2. Eduskunta edellyttää, että nyt säädettävän varallaolon maksullisuuden vaikutuksia lomituspalveluiden käyttöön ja käytänteisiin seurataan ja lomituksen kokonaisuudistuksen yhteydessä tarkastellaan sen muutostarpeita.
3. Eduskunta edellyttää, että tuetun maksullisen lomituksen enimmäistuntimäärän riittävyyttä ja rajauksen vaikutuksia maatalousyrittäjien jaksamiseen seurataan ja tuntimäärän muutostarpeita tarkastellaan kokonaisuudistuksen yhteydessä.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

maatalousyrittäjien lomituspalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) 7 e, 7 g, 7 h, 8 a ja 16 §, sellaisina kuin ne ovat, 7 e § laeissa 1135/2001, 1161/2010 ja 710/2012, 7 g § laissa 458/2004, 7 h § laissa 1135/2001 sekä 8 a ja 16 § laissa 1161/2010,

muutetaan 1—5, 7, 7 a—7 d, 7 f, 8, 9, 14, 16 a, 16 b, 18, 24—27, 27 a, 27 b, 28—30, 30 a, 35, 40 a, 45 ja 47 a §, sellaisina kuin niistä ovat 1 § osaksi laissa 1135/2001, 2—4, 7 b, 7 c, 8, 16 a, 28—30, 40 a ja 47 a § laissa 1161/2010, 5 § laeissa 1135/2001 ja 458/2004, 7, 7 a, 7 d, 25, 27 b ja 30 a § laissa 1135/2001, 7 f § laeissa 1135/2001, 1100/2007 ja 1455/2007, 9 § osaksi laissa 1289/2006, 14 ja 24 § osaksi laissa 1161/2010, 16 b § laeissa 1161/2010 ja 710/2012, 26 § osaksi laissa 629/2003, 27 § laissa 710/2012, 27 a § laeissa 1135/2001 ja 1289/2006, 35 § osaksi laeissa 1263/2009, 1161/2010 ja 710/2012 sekä 45 § laissa 1289/2006, sekä

lisätään lakiin uusi 7 i, 8 b, 8 c, 11 a, 23 a, 26 a, 28 a, 44 b, 45 a, 45 b ja 47 b § seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Maatalousyrittäjän lomituspalvelujen tarkoituksena on tukea maatalousyrittäjän sosiaaliturvan toteutumista, työssä jaksamista ja työurien pidentymistä.

Maatalousyrittäjän lomituspalveluja ovat vuosilomalomitus, sijaisapu ja maksullinen lomittaja-apu.

Maatalousyrittäjälle järjestetään lomituspalveluja hänen valintansa mukaan:

- 1) osoittamalla hänelle maatalouslomittaja;
- 2) korvaamalla maatalousyrittäjän itse hankkimista lomituspalveluista aiheutuneita kustannuksia palvelujen tuottajalle.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *kotieläimillä* nautaeläimiä, hevosia, sikoja, vuohia, lampaita, siipikarjaan kuuluvia eläimiä ja turkiseläimiä, joiden tuotantoa verotetaan maatilatalouden tuloverolain (543/1967) mukaan;
- 2) *maatalousyrittäjäksellä* kotieläintuotantoa, jota harjoitetaan itsenäisenä taloudellisena yksikönä.

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

3 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan maatalousyrittäjään:

1) joka on ollut velvollinen ottamaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 10 §:ssä tarkoitettun vakuutuksen ja jolla on voimassa sanottu vakuutus maatalousyrityksestä;

2) jonka maatalousyrityksen kotieläintuotanto käsittää lomituspalvelujen käyttämisajankohtana vähintään kuusi kotieläinyksikköä;

3) joka ei saa työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainitun lain mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä tai täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuruista kuntoutustukea tai työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) mukaista tapaturmaeläkettä, joka on myönnetty vähintään 60 prosentin työkyvyn alentuman perusteella, tai sitä vastaavaa liikennevakuutuslain (279/1959) mukaista korvausta;

4) jonka maatalousyritys on tiettyjen maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 702/2014, jäljempänä *maatalouden ryhmäpoikkeusasetus*, tarkoitettu pk-yritys;

5) jonka maatalousyritys ei ole maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksessa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys; ja

6) jonka maatalousyritykselle ei ole annettu perintämääräystä tuen sääntöjenvastaisuutta ja sisämarkkinoille soveltumattomuutta koskevan komission päätöksen perusteella tai jos perintämääräys on annettu, siinä tarkoitettu saatava on maksettu.

Sen estämättä, mitä 1 momentin 1 kohdassa säädetään, lakia sovelletaan myös maatalousyrittäjään, joka on maatalousyrittäjän eläkelain 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettu henkilö ja täyttää muutoin kuin ikänsä puolesta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua vakuutuksen saamisen edellytykset.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu kotieläinyksikkö määräytyy eläinlajikohtaisesti kotieläinten hoidosta aiheutuvan työmäärän perusteella. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset kotieläinyksikön määräytymisestä.

4 §

Oikeus vuosilomaan

Vuosilomaan on oikeutettu päätoiminen maatalousyrittäjä. Päätoimisena maatalousyrittäjänä pidetään maatalousyrittäjää, jonka työpanos lomitussajankohtana ja sitä edeltäneiden kuuden kuukauden aikana on kohdistunut maatalouden harjoittamiseen vähintään samassa määrin kuin maatalousyrityksen ulkopuolella tapahtuvaan työskentelyyn. Maatalousyrittäjää ei kuitenkaan pidetä päätoimisena, jos hänelle maksetaan lomitussajankohtana työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitettua työttömyysetuutta tai jos hänelle ei makseta etuutta sen vuoksi, että meneillään on työttömyysturvalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu korvaukseton määräaika. Päätoimisuuden määrittelyä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, maatalousyrittäjällä ei ole oikeutta vuosilomaan sen kalenterivuoden aikana, jonka kuluessa hänen velvollisuutensa ottaa 3 §:n 1 momentin

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

1 kohdassa tarkoitettu vakuutus alkaa, lukuun ottamatta sitä vuosilomaoikeutta, jota saman maatalousyrittäjän maatalousyrittäjät eivät ole käyttäneet kyseisen kalenterivuoden aikana.

5 §

Oikeus sijaisapuun

Sijaisapuun on oikeutettu maatalousyrittäjä, joka sijaisavun tarpeen alkaessa on merkittäväällä työpanoksellaan huolehtinut ja vastannut maatalousyrittäjän päivittäin välttämättömistä kotieläinten hoitotoista ja jolla ei 7 tai 7 a—7 f §:ssä tarkoitetun tilapäisen syyn vuoksi ole mahdollisuutta huolehtia 8 §:ssä tarkoitetusta tehtäväosuudestaan ilman sijaisapua. Sijaisavun tarvetta arvioitaessa otetaan huomioon maatalousyrittäjän olosuhteet kokonaisuudessaan sekä mahdollisuudet huolehtia edellä mainituista tehtävistä yrityksen sisäisin järjestelyin.

2 luku

Oikeus lomituspalveluihin

7 §

Sijaisapu työkyvyttömyyden perusteella

Sijaisapuun oikeutetulla maatalousyrittäjällä on oikeus saada sijaisapua sairaudesta tai tapaturmasta aiheutuneen työkyvyttömyyden perusteella kalenterivuoden aikana enintään 20 päivän ajaksi. Työkyvyttömyys on osoitettava lääkärin, sairaanhoitajan tai terveydenhoitajan todistuksella siltä osin kuin sijaisapupäivien määrä kalenterivuodessa ylittää seitsemän päivää.

Lisäksi sijaisapuun oikeutetulla maatalousyrittäjällä on oikeus saada sijaisapua siksi ajaksi:

1) jolta hänelle myönnetään sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetussa laissa (118/1991) tarkoitettua päivärahaa;

2) jolta hänelle myönnetään sairausvakuutuslaissa (1224/2004) tarkoitettua sairauspäivärahaa, ei kuitenkaan osasairauspäivärahaa;

3) jolta hänelle myönnetään työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista täysimääräistä päivärahaa taikka sitä vastaavaa liikennevakuutuslain mukaista korvausta, kuitenkin enintään vuoden ajalta liikennevahingosta;

4) jona hänen työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainitun lain mukainen työkyvyttömyyseläkettä koskeva hakemuksensa on vireillä, jos hakemus on tehty 2 tai 3 kohdassa tarkoitettuna aikana.

Edellä 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettua tapauksessa maatalousyrittäjän oikeus sijaisapuun päättyy, kun hän on saanut tiedon työkyvyttömyyseläkettä koskevasta päätöksestä.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, maatalousyrittäjän oikeus sijaisapuun jatkuu, jos työkyvyttömyyseläkettä koskevan hakemuksen vireillöolo päättyy kuntoutustuen myöntämiseen. Edellytyksenä on, että maatalousyrittäjän arvioidaan todennäköisesti kykenevän myöhemmin jatkamaan työskentelyään niissä tehtävissä, joita varten sijaisapua on viimeksi annettu. Maatalousyrittäjien eläkelaitos antaa 10 §:ssä tarkoitettulle paikallisyksikölle sijaisavun antamista koskevan päätöksen tekoa varten lausunnon siitä, onko todennäköistä, että maatalousyrittäjä kykenee myöhemmin jatkamaan työskentelyään edellä tarkoitetuin tavoin. Lausunto sitoo paikallis-

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

yksikköä sen päättäessä maatalousyrittäjän oikeudesta sijaisapuun. Oikeus sijaisapuun kuntoutustuen perusteella voi jatkua niin kauan kuin kuntoutustukea myönnetään, kuitenkin enintään kolme vuotta eläketapahtumasta. Tämän jälkeen maatalousyrittäjä ei voi saada sijaisapua kuntoutustuen perusteella kahteen vuoteen. Kuntoutustuen jatkuessa maatalousyrittäjällä ei ole oikeutta saada sijaisapua 1 tai 2 momentin perusteella.

Maatalousyrittäjällä on 4 momentin mukainen oikeus sijaisapuun myös, jos maatalousyrittäjä on hakenut muutosta 3 momentissa tarkoitettuun päätökseen, jolla hänelle ei ole myönnetty työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutustukea, edellyttäen, että muutoksenhaun johdosta kuntoutustuki myönnetään. Sijaisapuoikeus on aikaisintaan siitä lähtien, kun maatalousyrittäjä saa tiedon kuntoutustuen myöntämistä koskevasta päätöksestä.

Edellä 4 ja 5 momentissa tarkoitettussa tapauksessa oikeus sijaisapuun on myös maatalousyrittäjällä, joka ei täytä 3 §:n 1 momentin 1 tai 3 kohdassa säädettyjä edellytyksiä.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos voi salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä toimittaa työkyvyttömyyseläkettä koskevan päätöksen tiedoksi 10 §:ssä tarkoitettulle paikallisyksikölle silloin, kun ilmenee, että maatalousyrittäjä on työkyvyttömyytensä perusteella saanut sijaisapua.

7 a §

Sijaisapu kuntoutusta sekä työkykyä ylläpitävää toimintaa varten

Sijaisapuun oikeutetulla maatalousyrittäjällä on oikeus saada sijaisapua:

1) lääkinnällisen kuntoutuksensa vuoksi enintään siksi ajaksi, jonka lääkärin määräykseen tai lakiin perustuva kuntoutus kestää;

2) osallistuakseen työterveyshuollon suunnittelemaan työterveyshuoltolain (1383/2001) ja hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaiseen työkykyä ylläpitävään toimintaan enintään ohjatun toiminnan ajaksi.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, maatalousyrittäjän oikeus sijaisapuun määräytyy 7 §:n mukaan sinä aikana, jolloin hän on työkyvytön.

7 b §

Sijaisapu sairaan lapsen hoitoa varten

Sijaisapuun oikeutetulla maatalousyrittäjällä on oikeus saada sijaisapua:

1) taloudessaan vakituisesti asuvan alle 10-vuotiaan äkillisesti sairastuneen lapsen hoitamiseksi tai hoidon järjestämiseksi enintään seitsemäksi päiväksi sairausjaksoa kohden;

2) sairaan tai vammaisen lapsen hoitoon tai kuntoutukseen osallistumista varten enintään siksi ajaksi, jolta hänelle maksetaan sairausvakuutuslaissa tarkoitettua erityishoitorahaa.

Oikeus sijaisapuun 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla perusteella on myös sijaisapuun oikeutettuna maatalousyrittäjänä toimivalla lapsen vanhemmalla, joka ei asu lapsen kanssa samassa taloudessa. Sijaisapua järjestetään 1 momentin 1 kohdan perusteella vain yhdelle sijaisapuun oikeutetulle kerrallaan.

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

7 c §

Sijaisapu raskautta, synnytystä sekä lapsen ja adoptiolapsen hoitoa varten

Sijaisapuun oikeutetulla maatalousyrittäjällä on oikeus saada sijaisapua:

- 1) raskautta, synnytystä ja lapsen hoitoa varten enintään siksi ajaksi, jolta hänelle maksetaan sairausvakuutuslaissa tarkoitettua erityisäitiys-, äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa;
- 2) adoptiolapsen hoitoa varten enintään siksi ajaksi, jolta hänelle maksetaan sairausvakuutuslaissa tarkoitettua adoptiovanhemman vanhempain- tai isyysrahaa.

7 d §

Sijaisapu alle kolmevuotiaan lapsen hoitoa varten

Vuosilomaan ja sijaisapuun oikeutetulla maatalousyrittäjällä on oikeus saada sijaisapua alle kolmevuotiaan lapsensa kotona tapahtuvaa hoitamista varten sairausvakuutuslain mukaisen vanhempainrahakauden päätyttyä enintään 100 päivää vuodessa lasta ja hänen molempia vanhempiaan kohden. Edellytyksenä on, että lapsesta maksetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) mukaista lasten kotihoidon tukea. Sijaisavun enimmäismäärä voidaan jakaa vanhempien kesken heidän haluamallaan tavalla.

7 f §

Sijaisapu muilla perusteilla

Sijaisapuun oikeutetulla maatalousyrittäjällä on oikeus saada sijaisapua:

- 1) varusmiespalveluksen tai siviilipalveluksen suorittamista varten enintään asevelvollisuuslaissa (1438/2007) tai siviilipalveluslaissa (1446/2007) säädetyksi ajaksi;
- 2) kertausharjoituksen tai täydennyspalveluksen suorittamista varten enintään palveluksen osoitetun keston ajaksi;
- 3) lähiomaisensa kuoleman sekä lähiomaisensa hautajaisten vuoksi yhden päivän ajaksi.

7 i §

Sijaisapu yritystoiminnan järjestelyjä varten

Sen estämättä, mitä 3 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa ja 5 §:ssä säädetään, maatalousyrittäjällä on oikeus sijaisapuun maatalousyrittäjän kotieläintuotannon jatkamisen tai siitä luopumisen vaatimia järjestelyjä varten, jos maatalousyrittäjällä on ollut oikeus sijaisapuun työkyvyttömyyden perusteella ja hänelle on tämän jälkeen myönnetty työkyvyttömyyseläke toistaiseksi tai vanhuuseläke työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainitun lain mukaan tai hänen oikeutensa sijaisapuun on päättynyt 7 §:n 4 momentissa tarkoitettun lausunnon johdosta.

Sijaisapuun oikeutetun maatalousyrittäjän kuolinpesällä on oikeus sijaisapuun maatalousyrittäjän kotieläintuotannon jatkamisen tai siitä luopumisen vaatimia järjestelyjä varten. Edellytyksenä on, että maatalousyrittäjä täyttää 3 §:n 1 momentin 2 ja 4—6 kohdassa säädetyt vaatimukset.

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

Sijaisapua järjestetään työkyvyttömyyseläkettä tai vanhuuseläkettä koskevan päätöksen tiedoksisaantipäivää, lausunnon antamispäivää tai kuolinpäivää seuraavien kuuden kuukauden aikana enintään 60 päivän ajaksi.

8 §

Vuosiloma- ja sijaisapulomituksen kesto

Maatalousyrittäjän kokonaistyöaika määräytyy sen mukaan, kuinka pitkä aika maatalousyrittäjiltä ja muilta yrityksessä työskenteleviltä keskimäärin päivittäin kuluu maatalousyrittäjän päivittäin välttämättömien kotieläinten hoitotöiden tekemiseen. Hoitotöihin ei lueta niitä töitä, jotka vastaavat 8 c §:ssä tarkoitettuja valvontakäyntejä tai varallaoloa. Kokonaistyöaikaa arvioitaessa otetaan huomioon maatalousyrittäjän kotieläinten määrä ja laatu sekä tuotantomenetelmät ja -olosuhteet.

Maatalousyrittäjän tehtäväosuus määräytyy sen mukaan, kuinka kauan maatalousyrittäjältä keskimäärin päivittäin kuluu 1 momentissa tarkoitettujen hoitotöiden tekemiseen. Tehtäväosuus määräytyy prosentteina 1 momentissa tarkoitettua kokonaistyöajasta. Paikallisyksikön on määrittävä tehtäväosuus maatalousyrittäjän ilmoituksen mukaisesti, jolleivät ilmoituksessa esitetyt tiedot ole ilmeisessä ristiriidassa tosiasiallisten olosuhteiden kanssa. Sen jälkeen, kun tehtäväosuus on määritetty, sitä voidaan maatalousyrittäjän uuden ilmoituksen perusteella muuttaa kalenterivuoden aikana vain erittäin painavasta syystä.

Lomituspäivän kesto vuosiloma- ja sijaisapulomituksessa määräytyy lomitustunteina siten, että se on lomitettavan maatalousyrittäjän tehtäväosuutta vastaava tuntimäärä maatalousyrittäjän kokonaistyöajasta. Lomituspäivän kesto voidaan tarkistaa, jos se on perusteltua maatalousyrittäjän kotieläinten määrässä tai laadussa taikka tuotantomenetelmissä ja -olosuhteissa tapahtuneiden muutosten johdosta. Lomituspäivän kesto voidaan pidentää paikallisyksikön järjestämän vuosiloma- tai sijaisapulomituksen aikana, jos pidentäminen on perusteltua eläinsuojelullisesta tai lomittajan työstä suoriutumiseen liittyvästä syystä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä maatalousyrittäjän kokonaistyöajan määräytymisestä sekä maatalousyrittäjän tehtäväosuuden ja lomituspäivän keston määräytymisestä ja tarkistamisesta.

8 b §

Lomituspalvelutehtävät

Vuosiloma- ja sijaisapulomituksella huolehditaan maatalousyrittäjän päivittäin välttämättömistä kotieläinten hoitotöistä siltä osin kuin ne kuuluvat vuosilomalla olevan tai sijaisapua saavan maatalousyrittäjän tehtäväosuuteen. Maksullisella lomittaja-avulla ja 24 §:n 2 momentissa tarkoitettulla lomittaja-avulla voidaan huolehtia käytettävissä olevan tuntimäärän rajoissa niistä maatalousyrittäjän kotieläinten hoitotöistä, jotka lomitusajankohtana kuuluvat lomittaja-apua käyttävän maatalousyrittäjän tehtäviin.

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

8 c §

Valvontakäynnit ja varallaolo

Sen lisäksi, mitä 8 b §:ssä säädetään, paikallisyksikön järjestämässä vuosilomalomituksessa ja sijaisavussa paikallisyksikkö voi järjestää valvontakäyntejä tai niiden sijaan kotieläintuotantoon kuuluvan automaation valvonnan edellyttämää varallaoloa.

Valvontakäyntejä tai varallaoloa voidaan järjestää vain, jos se on välttämätöntä maatalousyrityksen kotieläinten hoidon turvaamiseksi ja jos niitä vastaavat tehtävät kuuluvat lomitettavan maatalousyrittäjän tehtäviin.

9 §

Yleinen johto, ohjaus ja valvonta sekä toimeenpano

Lomitustoiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle. Lomitustoiminnan toimeenpanosta vastaa maatalousyrittäjän eläkelaiassa tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos, jäljempänä *eläkelaitos*.

11 a §

Ehdollinen päätös oikeudesta lomituspalveluihin

Henkilöllä on oikeus saada ehdollinen päätös lomituspalveluista, jos hän täyttää hakemansa lomituspalvelun edellytykset muutoin, mutta hän ei ole vielä saanut päätöstä vireillä olevaan hakemukseensa, joka koskee 3 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaista vakuutusta. Maatalousyrittäjällä on oikeus saada ehdollinen päätös sijaisavusta, jos hän täyttää sijaisavun saamisen edellytykset muutoin, mutta ei ole vielä saanut päätöstä vireillä olevaan hakemukseensa, joka koskee 7 §:n 2 momentissa, 7 b §:n 1 momentin 2 kohdassa, 7 c tai 7 d §:ssä tarkoitettua etuutta. Paikallisyksikön on järjestettävä sijaisapua ehdollisen päätöksen perusteella.

Ehdollinen päätös sitoo paikallisyksikköä, jos päätöksen saaja on antanut oikeat tiedot ja jos hän toimittaa paikallisyksikölle etuuden myöntämistä tarkoittavan päätöksen paikallisyksikön asettamassa määräajassa.

Ehdollinen päätös raukeaa, jos päätöksen saaja ei ole toiminut 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Ehdolliseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

14 §

Paikallisyksikön velvollisuus järjestää lomituspalveluja

Paikallisyksikön on järjestettävä lomituspalvelut tämän lain mukaisesti niille maatalousyrittäjille, jotka harjoittavat maataloutta pääasiallisesti sen toimialueella eivätkä ole 23 §:n mukaisesti ilmoittaneet järjestävänsä lomituksiaan itse.

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

Paikallisyksikkö voi järjestää 1 momentissa tarkoitettuja palveluja myös maatalousyrittäjälle, joka on ilmoittanut järjestävänsä lomituksensa itse. Edellytyksenä on, ettei se vaikeuta palvelujen järjestämistä 1 momentissa tarkoitetuille maatalousyrittäjille.

16 a §

Lomittajien maatalousyrittäjäkohtainen perehdytys

Paikallisyksikön on huolehdittava yhteistyössä maatalousyrittäjän kanssa siitä, että maatalousyrittäjien vuosiloma- tai sijaisapulomitukseen osoitetut maatalouslomittajat saavat tilalla maatalousyrittäjäkohtaista perehdytystä 8 b §:ssä tarkoitettuihin vuosiloma- ja sijaisapulomituksella huolehdittaviin tehtäviin.

16 b §

Maksullinen lomittaja-apu

Paikallisyksikkö voi järjestää vuosilomaan oikeutetulle maatalousyrittäjälle maksullista lomittaja-apua 28 §:n 1 momentissa säädettyä maksua vastaan enintään 120 tuntia kalenterivuodessa.

Paikallisyksikkö voi myös järjestää 3 §:ssä tarkoitettulle maatalousyrittäjälle maksullista lomittaja-apua 28 §:n 2 momentissa säädettyä maksua vastaan.

Paikallisyksikön järjestäessä 1 tai 2 momentissa tarkoitettua lomittaja-apua edellytyksenä on sen lisäksi, mitä 8 b §:ssä säädetään, että:

- 1) palvelu ei vaaranna vuosiloman eikä sijaisavun järjestämistä;
- 2) palvelun toteuttamiseen ei käytetä 15 §:n 3 momentissa tarkoitettua lomittajaa;
- 3) tämän pykälän 2 momentin mukainen lomittaja-apu ei vaaranna tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettua lomittaja-avun järjestämistä.

18 §

Paikallisyksikön järjestämien lomituspalvelujen hakeminen

Paikallisyksikön järjestämiä lomituspalveluja käyttävän maatalousyrittäjän on haettava lomituspalveluja kirjallisesti paikallisyksiköltä. Hakemuksesta ja sen liitteistä on käytävä ilmi lomituspalvelun myöntämiseksi tarvittavat tiedot. Edellä 16 b §:n 2 momentissa tarkoitettua maksullista lomittaja-apua voi kuitenkin hakea suullisesti.

Vuosilomaa koskeva hakemus on tehtävä maatalousyrittäjän paikallisyksikön määräämän hakuajan kuluessa. Hakemuksessa on ilmoitettava aiotut vuosiloman ajankohdat kunkin maatalousyrittäjän osalta. Maatalousyrittäjällä on oikeus täydentää tai muuttaa hakemustaan määräajan päätyttyäkin. Edellä 16 b §:n 1 momentin mukaista maksullista lomittaja-apua koskeva hakemus on tehtävä vuosilomahakemuksen yhteydessä. Paikallisyksikön on otettava tutkittavakseen myös määräajan jälkeen saapunut hakemus, jos myöhästymiselle on ollut painavia syitä.

Sijaisapua koskeva hakemus on tehtävä viipymättä sen jälkeen, kun maatalousyrittäjä on saanut tiedon sijaisavun perusteesta ja palvelun tarpeen alkamisajankohdasta.

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

5 luku

Maatalousyrittäjän itse järjestämä lomitus

23 a §

Lomituspalvelujen hakeminen itse järjestetyssä lomituksessa

Maatalousyrittäjän, joka järjestää itse lomituksensa, on tehtävä lomituspalveluja koskeva hakemus kirjallisesti paikallisyksikölle ennen lomituspalveluun kuuluvien töiden aloittamista. Hakemuksesta ja sen liitteistä on käytävä ilmi lomituspalvelun myöntämiseksi tarvittavat tiedot.

Vuosilomaa koskeva hakemus on tehtävä maatalousyryksittäin paikallisyksikön määräämän hakuajan kuluessa. Hakemus maksullista lomittaja-apua vastaavasta palvelusta on tehtävä vuosilomahakemuksen yhteydessä.

Paikallisyksikön on otettava tutkittavakseen myös määrääjän jälkeen saapunut vuosilomahakemus, jos hakemuksen myöhästymiselle on ollut painavia syitä eikä vuosilomalomitukseen tai maksulliseen lomittaja-apuun kuuluvia töitä ole vielä aloitettu.

24 §

Maatalousyrittäjän velvollisuus järjestää itse lomituksensa

Maatalousyrittäjän, joka on 23 §:n mukaisesti ilmoittanut järjestävänsä itse lomituksensa, on sinä aikana, jota ilmoitus koskee, järjestettävä itse vuosilomansa ja sijaisapunsa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ja vuosilomaan oikeutettu maatalousyrittäjä voi järjestää itselleen myös 16 b §:n 1 momentissa tarkoitettua palvelua vastaavaa maksullista lomittaja-apua.

25 §

Itse hankitut lomittajat

Itse järjestetystä lomituksesta aiheutuneita kustannuksia voidaan korvata vain, jos maatalousyrittäjä on hankkinut lomituspalvelut ennakkoperintärekisteriin merkityltä palvelujen tuottajalta. Hankintaan ei sovelleta julkisista hankinnoista annettua lakia (348/2007).

Kustannuksia ei korvata, jos:

1) maatalousyrittäjä tai hänen perheenjäsenensä taikka maatalousyrityksen toinen yrittäjä tai hänen perheenjäsenensä on suoraan tai välillisesti tuottanut palvelut; tai

2) lomittajana on toiminut maatalousyrittäjä, hänen perheenjäsenensä, maatalousyrityksen toinen yrittäjä tai hänen perheenjäsenensä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu perheenjäseneksi katsotaan maatalousyrittäjän tai maatalousyrityksen toisen yrittäjän avio- tai avopuoliso sekä henkilö, joka elää maatalousyrittäjän tai maatalousyrityksen toisen yrittäjän taloudessa ja on hänelle tai hänen avio- tai avopuolisolleen sukua suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa.

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

26 §

Korvaus itse järjestetystä lomituksesta

Maatalousyrittäjän itse järjestämästä lomituksesta maksetaan korvausta palvelun tuottajalle. Korvausta maksetaan vain siltä osin kuin lomittaja on huolehtinut 8 b §:ssä tarkoitetuista tehtävistä. Vuosiloma- ja sijaisapulomituksessa korvausta maksetaan enintään 8 §:n mukaan määräytyvän tuntimäärän mukaan.

Korvaus on enintään 26,50 euroa tunnilta. Korvausta ei makseta arvonlisäveron osuuteen.

Jos maatalousyrittäjän ja lomituspalvelujen tuottajan sopima tuntihinta on pienempi kuin 2 momentin mukaan määräytyvä korvaus, korvauksena maksetaan maatalousyrittäjän ja palvelujen tuottajan sopima hinta. Hinta voi muodostua ainoastaan ennakkoperintälain (1118/1996) 25 §:ssä tarkoitettusta työkorvauksesta.

26 a §

Korvauksen hakeminen ja maksaminen

Maatalousyrittäjän on haettava itse järjestetystä lomituksesta maksettavaa korvausta kirjallisesti paikallisyksiköltä lomitusajankohtaa seuraavien kahden kalenterikuukauden kuluessa. Korvaus voidaan myöntää, vaikka sitä ei ole haettu määräajassa, jos korvauksen epääminen myöhästyksen vuoksi olisi kohtuutonta.

Hakemuksesta ja sen liitteistä on käytävä ilmi:

- 1) lomitettut päivät ja kunakin päivänä lomitettu tuntimäärä;
- 2) onko kyseessä vuosiloma, sijaisapu vai 24 §:n 2 momentissa tarkoitettu maksullinen lomittaja-apu;
- 3) palvelujen tuottaja;
- 4) lomittajan nimi ja vahvistus siitä, että 25 §:ssä säädettyt kustannusten korvaamisen edellytykset täyttyvät;
- 5) lomittajan hoitamat tehtävät;
- 6) lomituksen järjestämisestä sovittu tuntihinta;
- 7) muut korvauksen maksamiseksi tarvittavat tiedot.

Hakemukseen on liitettävä palvelujen tuottajan vahvistus 2 momentin 1—6 kohdassa tarkoitettujen tietojen oikeellisuudesta.

Paikallisyksikön on maksettava korvaus palvelujen tuottajan ilmoittamalle Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevassa pankissa olevalle tilille.

27 §

Sijaisavusta perittävät maksut

Sijaisavusta peritään palvelun saajalta tuntimaksu, joka ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia. Tuntimaksu on 3 euroa lomitustunnilta lisättyinä määrällä, joka saadaan jakamalla sijaisavun saajan maatalousyrittäjän eläkelain 14 §:n mukainen työtulo euroina 5 400:lla, jollei jäljempänä tässä laissa toisin säädetä. Maksu määrätään sen työtulon mukaan, joka sijaisavun saajalla oli voimassa sijaisavun alkamisvuoden ensimmäisenä päivänä. Jollei täl-

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

laista työtuloa ole, maksu määrätään sijaisavun saajan viimeksi voimassa olleen indeksillä korotetun työtulon mukaan. Jos sijaisavun saajalla ei ole ollut maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:n mukaista vakuutusta, maksun perusteena on mainitussa laissa säädettyjä perusteita noudattaen arvioitu alkavan yrittäjän vuotuinen työtulo.

27 a §

Korotettu sijaisapumaksu

Sijaisavusta peritään 27 §:n mukainen maksu 50 prosentilla korotettuna:

- 1) kun sijaisavun saaja on sijaisavun alkaessa oikeutettu palkkaetuuksiin työ- tai virkasuhteen perusteella tai kun hänellä on voimassa yrittäjän eläkelaisissa (1272/2006) tarkoitettu vakuutus;
- 2) kun sijaisapua annetaan 7 d §:n nojalla.

27 b §

Yritystoiminnan järjestelyjä varten annettavasta sijaisavusta perittävä maksu

Sijaisavun saajalta peritään 7 i §:n perusteella annetusta sijaisavusta 13,50 euroa tunnilta.

28 §

Maksullisesta lomittaja-avusta perittävät maksut

Maatalousyrittäjältä peritään 16 b §:n 1 momentissa ja 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua lomittaja-avusta 13,75 euroa tunnilta.

Maatalousyrittäjältä peritään 16 b §:n 2 momentissa tarkoitettua lomittaja-avusta 35 euroa tunnilta.

28 a §

Valvontakäynneistä ja varallaolosta perittävät maksut

Maatalousyrittäjältä peritään paikallisyksikön järjestämästä valvontakäynnistä 33 euroa käyntikerralta.

Maatalousyrittäjältä peritään paikallisyksikön järjestämästä varallaolosta 5 euroa tunnilta. Jos varallaolo aiheuttaa käynnin maatalousyrityksessä, käynnistä peritään 33 euroa käyntikerralta.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettulla käynnillä voidaan huolehtia vain tehtävistä, jotka ovat käyntihetkellä eläinsuojelullisista syistä välttämättömiä. Jos lomittajan on eläinsuojelullisista syistä työskenneltävä maatalousyrityksessä pitempään kuin tunnin, maatalousyrittäjältä peritään yhden tunnin ylittävältä ajalta 33 euroa tunnilta.

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

29 §

Perusteettomasti annetun palvelun korvaaminen ja perusteettomasti maksetun korvauksen palauttaminen

Jos vuosilomaa, sijaisapua tai 16 b §:n 1 momentissa tarkoitettua maksullista lomittaja-apua on annettu perusteettomasti tai itse järjestetystä lomituksesta on maksettu korvausta perusteettomasti, palvelun saajan on korvattava paikallisyksikölle siitä aiheutuneet kustannukset. Paikallisyksikön järjestämässä lomituksessa paikallisyksikölle aiheutuneena kustannuksena pidetään 33 euroa tunnilta vähennettynä palvelun saajalta palvelusta perityllä maksulla. Varallaolosta aiheutuneena kustannuksena pidetään kuitenkin viittä euroa tunnilta vähennettynä palvelun saajalta palvelusta perityllä maksulla.

Jos 11 a §:ssä tarkoitettu ehdollinen päätös raukeaa, palvelun saajan on korvattava päätöksen nojalla annetuista lomituspalveluista paikallisyksikölle aiheutuneet kustannukset 1 momentissa säädettyin perustein.

Takaisinperinnästä voidaan luopua osittain tai kokonaan, jos se katsotaan kohtuulliseksi eikä perusteeton etu ole aiheutunut palvelun saajan taikka hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä. Takaisinperinnästä voidaan luopua myös silloin, kun takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Takaisinperintä on kuitenkin toteutettava täysimääräisenä 2 momentissa tarkoitettussa tilanteessa taikka jos takaisinperintä johtuu siitä, ettei annettu palvelu tai maksettu korvaus ole täyttänyt niitä maa- ja metsätalouden valtiontukisääntöjä, joiden perusteella lomitusjärjestelmä on hyväksytty ja jos Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

Päätös takaisinperinnästä on tehtävä viiden vuoden kuluessa perusteettoman lomituspalvelun antamisesta tai perusteettoman korvauksen maksamisesta, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

30 §

Viivästyskorko ja maksuvelvoitteen täytäntöönpano

Jos sijaisavusta, maksullisesta lomittaja-avusta tai valvontakäynneistä ja varallaolosta määrättyä maksua ei ole maksettu viimeistään eräpäivänä, saadaan viivästyskorkoa periä eräpäivästä lukien korkolain (633/1982) 4 a §:n 1 momentissa säädettyin perustein. Jos 29 §:ssä tarkoitettua korvausta ei ole maksettu viimeistään eräpäivänä, saadaan viivästyskorkoa periä eräpäivästä lukien korkolain 4 §:n 1 momentissa säädettyin perustein. Viivästyskoron perusteena oleva eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksu- tai takaisinperintäpäätöksen antamisesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu maksu ja korvaus viivästyskorokoineen ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

30 a §

Yrittäjän vastuu maksuista ja korvauksista

Yrittäjä on vastuussa samassa maatalousyrityksessä lomituspalveluja saaneen henkilön tämän lain mukaisista maksuista ja korvauksista niin kuin omasta velastaan. Tässä tarkoitettua vastuuta

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

ei kuitenkaan ole sellaisella yrittäjällä, joka ei harjoita yrittäjätoimintaa omistus- tai vuokraoikeuden perusteella hallitsemassaan yrityksessä. Yhtymänä, avoimena yhtiönä, kommandiittiyhtiönä, osakeyhtiönä tai osuuskuntana toimiva maatalousyrittäjä vastaa osakkaittensa maksuista ja korvauksista niin kuin omasta velastaan.

35 §

Valtion korvaukseen oikeuttavat lomituskustannukset

Valtion varoista suoritetaan eläkelaitokselle tämän lain mukaisista lomituspalveluista aiheutuvat, toiminnan asianmukaisen hoitamisen kannalta tarpeellisina pidettävät kustannukset vähennyksinä 36 §:ssä mainituilla erillä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuina kustannuksina korvataan:

1) 15 §:n 2 momentin 1 kohdassa ja 3 momentissa tarkoitettujen maatalouslomittajien palkkauksesta ja muista eduista aiheutuvat kustannukset enintään määrään, jota on pidettävä toiminnan tarkoituksenmukaisen ja taloudellisen hoitamisen kannalta tarpeellisena ja jota kulloinkin voimassa oleva lomittajia koskeva työehtosopimus ja muut työnantajaa velvoittavat sopimukset edellyttävät;

2) 8 c §:ssä tarkoitettujen valvontakäyntien ja varallaolon johdosta lomittajalle paikallisyksikön alueella syntyneet työmatkakustannukset asunnosta ensimmäiseen työpisteeseen ja viimeisestä työpisteestä asunnolle;

3) eläkelaitoksen hyväksymästä 1 kohdassa tarkoitettujen maatalouslomittajien ammatillisesta täydennyskoulutuksesta aiheutuneet kustannukset;

4) eläkelaitoksen hyväksymästä lomittajan ammattiin johtavan oppisopimuskoulutuksen toteuttamisesta paikallisyksikölle aiheutuneet nettokustannukset valtion talousarviossa tähän tarkoitukseen osoitetun määrärahan rajoissa;

5) maatalouslomittajien maatalousyrittäjäkohtaisesta perehdytyksestä aiheutuneet kustannukset siltä osin kuin ne ovat syntyneet eläkelaitoksen ohjeiden mukaisesti suoritetusta perehdytyksestä;

6) 15 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen palvelujen ostamisesta aiheutuneet kustannukset enintään sen suuruisina kuin vastaavat paikallisyksikköön työsopimussuhteessa olevan lomittajan palkkauksesta ja muista eduista aiheutuvat kustannukset korvataan tämän momentin 1 kohdan mukaisesti;

7) 26 §:ssä tarkoitettut korvaukset;

8) tämän lain mukaisten tehtävien hoitoon liittyvät vahingonkorvaukset, jotka on tuomioistuimen päätöksellä tuomittu paikallisyksikön suoritettaviksi tai, jos paikallisyksikön korvausvelvollisuus on ilmeinen, myös sen vapaaehtoisesti suorittamat vahingonkorvaukset; sekä

9) tämän lain mukaisten palvelujen järjestämisestä aiheutuvat muut tarpeelliset kustannukset.

40 a §

Kunnan velvollisuus palauttaa perusteetta saamansa valtion korvaus

Kunnan on palautettava valtion varoista perusteetta saamansa korvaus valtiolle, jos:

1) tilityksen tarkistamisen jälkeen ilmenee, että kirjanpitoon on sisällytetty lomituskustannuksiin kuulumattomia kustannuksia tai että lomituskustannuksista ei ole vähennetty 36 §:ssä tarkoitettuja tuloja;

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

2) paikallisyksikkö on antanut lomituspalveluja tai maksanut korvausta itse järjestetystä lomituksista säännösten vastaisesti.

Palautettava määrä on 33 euroa tunnilta vähennettynä palvelun saajalta perityllä maksulla, jos palautusvelvollisuus perustuu siihen, että paikallisyksikkö on antanut vuosilomaa, sijaisapua tai 16 b §:n 1 momentissa tarkoitettua maksullista lomittaja-apua säännösten vastaisesti. Jos varallaloa on annettu säännösten vastaisesti, palautettava määrä on kuitenkin 5 euroa tunnilta.

Kunnalla ei kuitenkaan ole velvollisuutta palauttaa valtion korvausta 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa siltä osin kuin palvelun saajaan kohdistuvasta takaisinperinnästä on luovuttu 29 §:n 3 momenttiin perustuvalla paikallisyksikön päätöksellä, jonka eläkelaitos on hyväksynyt, taikka eläkelaitoksen tai hallinto-oikeuden päätöksellä.

Palautettava määrä on maksettava viimeistään eläkelaitoksen ilmoittamana eräpäivänä, joka voi olla aikaisintaan kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä. Palautettavasta määrästä peritään korkolain 3 §:n 2 momentin mukainen korko eräpäivästä lukien.

Perusteetta maksettu valtion korvaus voidaan jättää perimättä takaisin osittain tai kokonaan, jos sen määrä on vähäinen tai jos takaisinperimistä on pidettävä kohtuuttomana. Takaisinperintä ja korkojen periminen on kuitenkin toteutettava täysimääräisenä, jos takaisinperintä johtuu siitä, ettei annettu palvelu tai maksettu korvaus ole täyttänyt niitä maa- ja metsätalouseläkelaitosten sääntöjä, joiden perusteella lomitustapa on hyväksytty ja jos Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

44 b §

Lomituspalvelujen tuottajan ilmoitusvelvollisuus

Lomituspalvelujen tuottajan on ilmoitettava paikallisyksikölle lomituspalveluja, lomittajaa ja elinkeinotoimintaansa koskevat tiedot, jotka voivat vaikuttaa itse järjestetystä lomituksista maksettavan korvauksen saamiseen tai määrään.

Lomituspalvelujen tuottajan on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettut tiedot myös eläkelaitokselle sen käsitellessä asiaa oikaisuvaatimuksen perusteella.

45 §

Oikeus saada tietoja

Paikallisyksiköllä ja eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada maksutta tässä laissa säädettyjen tehtäviensä toimeenpanossa välttämättömiä tietoja toisiltaan sekä muilta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) jäljempänä *julkisuuslaki*, 4 §:ssä tarkoituilta viranomaisilta.

Eläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä tietojen antamisesta teknisellä käyttöyhteydellä säädetään julkisuuslain 29 §:n 3 momentissa, avata paikallisyksikölle tekninen käyttöyhteys tämän lain toimeenpanossa välttämättömiin tietoihin.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassa pidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

45 a §

Tietojen salassapito ja luovuttaminen

Sen estämättä, mitä julkisuuslain 14 §:ssä säädetään, paikallisyksikkö päättää tiedon antamisesta hallussaan olevasta tämän lain mukaisiin lomituspalveluihin liittyvästä asiakirjasta.

Sen lisäksi, mitä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 20 kohdassa säädetään, salassa pidettäviä ovat myös sellaiset tämän lain toimeenpanoon liittyvät asiakirjat ja niihin sisältyvät tiedot, jotka koskevat maatalousyrittäjän taloudellista asemaa.

Sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, salassa pidettäviä eivät kuitenkaan ole sellaiset tämän lain toimeenpanoon liittyvät asiakirjat ja niihin sisältyvät tiedot, jotka on julkaistava maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden valtiontuesta vuosina 2014—2020 annettujen Euroopan unionin suuntaviivojen 2014/C 204/01 perusteella.

45 b §

Asiakirjojen säilyttäminen

Lomituspalvelun myöntämiseen, järjestämiseen ja korvaamiseen liittyvät asiakirjat on säilytettävä kymmenen kalenterivuotta lomituspalvelun myöntämisestä, jollei arkistolaitos ole määrännyt niitä pysyvästi säilytettäviksi.

47 a §

Suoritusvelvollisuuden raukeaminen

Eläkelaitoksen sekä sosiaali- ja terveysministeriön velvollisuus suorittaa saamatta jäänyt valtion korvaus raukeaa viiden vuoden kuluttua sen varainhoitovuoden päättymisestä, johon valtion korvaukseen oikeuttavat kustannukset kohdistuvat.

Kunnan ja eläkelaitoksen velvollisuus palauttaa perusteetta saatu valtion korvaus raukeaa viiden vuoden kuluttua sen varainhoitovuoden päättymisestä, jonka aikana valtion korvaus on maksettu, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

47 b §

Rahamäärien tarkistaminen palkkakertoimella

Edellä 26 §:n 2 momentissa, 27 b §:ssä, 28 §:ssä, 28 a §:ssä, 29 §:n 1 momentissa ja 40 a §:n 2 momentissa mainitut rahamäärät tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta työntekijän eläkelain 96 §:n 1 momentissa tarkoitetulla palkkakertoimella.

Edellä 1 momentissa mainitut rahamäärät vastaavat vuoden 2016 palkkakertoimen tasoa.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyyn sijaisapupäätökseen, jolla sijaisapua on myönnetty lain voimaantulon jälkeiselle ajalle, sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Sijaisapua myönnetään 7 §:n 4 momentin nojalla, sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa, kuitenkin enintään kesäkuun 2016 loppuun, jos maatalousyrittäjällä oli oikeus sijaisapuun mainitun säännöksen perusteella tämän lain voimaan tullessa.

Maatalousyrittäjän ennen tämän lain voimaantuloa itse järjestämään lomitukseseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain 29, 40 a ja 47 a §:ää sovelletaan myös niissä tapauksissa, joissa takaisinperinnän tai perusteetta saadun valtion korvauksen palautuksen peruste on syntynyt ennen tämän lain voimaantuloa.

Sen estämättä, mitä 35 §:n 2 momentissa säädetään, ennen tämän lain voimaantuloa toteutetuista lomituspalveluista aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Mitä tässä laissa säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesta etuudesta, sovelletaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiseen vastaavaan etuuteen. Mitä tässä laissa säädetään työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainitun lain mukaisesta toistaiseksi myönnetystä täydestä työkyvyttömyyseläkkeestä tai täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuruudesta kuntoutustuesta, sovelletaan vastaavasti näiden lakien voimaanpanosta annetuilla laeilla kumottujen lakien mukaiseen vastaavaan etuuteen.

Laki

turkistuottajien lomituspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan turkistuottajien lomituspalveluista annetun lain (1264/2009) 2 §:n 5 kohta ja 15 §,
muutetaan 1, 3—9, 13, 16, 17, 25, 26, 36 ja 39 §, sellaisena kuin niistä on 4 § laissa 1162/2010,
sekä

lisätään lakiin uusi 7 a, 35 a, 39 a ja 39 b § seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala ja Euroopan unionin lainsäädännön huomioon ottaminen

Turkistuottajalle järjestetään lomituspalveluja tämän lain nojalla vuosilomaa varten maksutta ja lisävapaata varten maksullisena valtion talousarviossa osoitetun määrärahan rajoissa.

Lomituspalveluja järjestetään turkistuottajan valinnan perusteella joko osoittamalla hänelle lomitaja tai korvaamalla turkistuottajan itse hankkimista lomituspalveluista aiheutuneita kustannuksia palvelujen tuottajalle.

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

Tätä lakia toimeenpantaessa noudatetaan lisäksi tiettyjen maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annettua komission asetusta (EU) N:o 702/2014 (*maatalouden ryhmäpoikkeusasetus*).

3 §

Lomituspalvelujen saamisen edellytykset

Lomituspalveluja järjestetään turkistuottajalle, jolla on merkittävä tehtäväosuus turkistilan turkiseläinten hoitoon päivittäin kuuluvista tehtävistä. Turkistilan turkiseläintuotannossa on lomitusajankohtana oltava vähintään kuusi eläinyksikköä.

Edellytyksenä lomituspalvelujen saamiselle on, että:

1) turkistuottajalla on ollut yhdenjaksoisesti voimassa 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettu vakuutus vähintään neljä kuukautta;

2) turkistuottaja ei lomitusajankohtana saa työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainitun lain mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä tai täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuruista kuntoutustukea;

3) turkistuottajan turkistila on maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksessa tarkoitettu pk-yritys;

4) turkistuottajan turkistila ei ole maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksessa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys; sekä

5) turkistuottajan turkistilalle ei ole annettu perintämääräystä tuen sääntöjenvastaisuutta ja sisämarkkinoille soveltumattomuutta koskevan komission päätöksen perusteella tai jos perintämääräys on annettu, siinä tarkoitettu saatava on maksettu.

4 §

Lomituspalvelujen määrä

Kalenterivuoden aikana järjestettävien vuosilomapäivien ja lisävapaatuntien turkistuottajakohtainen enimmäismäärä vahvistetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella edellisen kalenterivuoden loppuun mennessä. Enimmäismäärät vahvistetaan ottaen huomioon kunakin vuonna käytettävissä oleva määräraha.

Lomituspalveluja saa käyttää enintään 90 päivänä kalenterivuoden aikana.

5 §

Lomituspalvelutehtävät

Vuosilomalomituksessa huolehditaan turkistilan turkiseläinten päivittäisistä hoitotoista siltä osin kuin ne kuuluvat vuosilomalla olevan turkistuottajan tehtäviin.

Lisävapaalomituksessa huolehditaan käytettävissä olevan tuntimäärän puitteissa niistä turkistilan turkiseläinten hoitotoista, jotka lomitusajankohtana kuuluvat turkistuottajan tehtäviin.

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

6 §

Lisävapaasta perittävä maksu

Lisävapaasta peritään palvelun käyttäjältä 6,50 euroa tunnilta.

7 §

Itse järjestetystä lomituksesta maksettava korvaus

Itse järjestetyssä lomituksessa korvattava enimmäistuntimäärä turkistuottajan vuosilomapäivää kohden määräytyy turkistilalla lomitusajankohtana olevan eläinyksikkömäärän mukaan. Ensimmäiset kymmenen eläinyksikköä kerryttävät turkistilan kokonaistuntimäärää 45 minuutilla eläinyksikköä kohden ja seuraavat 30 minuutilla eläinyksikköä kohden. Näin lasketusta kokonaistuntimäärästä korvataan lomitettavan turkistuottajan tehtäväosuutta vastaava tuntimäärä, kuitenkin enintään kahdeksan tuntia vuosilomapäivää kohden. Erityisistä syistä enimmäistuntimäärästä voidaan poiketa.

Korvaus on enintään 22,50 euroa tunnilta. Korvausta ei makseta arvonlisäveron osuuteen.

Jos turkistuottajan ja lomituspalvelujen tuottajan sopima tuntihinta on pienempi kuin 2 momentissa tarkoitettu korvaus, korvauksena maksetaan turkistuottajan ja palvelujen tuottajan sopima hinta. Hinta voi muodostua ainoastaan ennakkoperintälain (1118/1996) 25 §:ssä tarkoitettusta työkorvauksesta.

Korvaus maksetaan lomituspalvelujen tuottajalle.

7 a §

Itse hankitut lomittajat

Itse järjestetystä lomituksesta aiheutuneita kustannuksia voidaan korvata vain, jos turkistuottaja on hankkinut lomituspalvelut ennakkoperintärekisteriin merkityltä palvelujen tuottajalta. Hankintaan ei sovelleta julkisista hankinnoista annettua lakia (348/2007).

Kustannuksia ei korvata, jos:

- 1) turkistuottaja tai hänen perheenjäsenensä taikka turkistilan toinen yrittäjä tai hänen perheenjäsenensä on suoraan tai välillisesti tuottanut palvelut; tai
- 2) lomittajana on toiminut turkistuottaja, hänen perheenjäsenensä, turkistilan toinen yrittäjä tai hänen perheenjäsenensä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetuksi perheenjäseneksi katsotaan turkistuottajan tai turkistilan toisen yrittäjän avio- tai avopuoliso sekä henkilö, joka elää turkistuottajan tai turkistilan toisen yrittäjän taloudessa ja on hänelle tai hänen avio- tai avopuolisolleen sukua suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa.

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

8 §

Perusteettomasti annetun palvelun korvaaminen ja perusteettomasti maksetun korvauksen palauttaminen

Jos lomituspalveluja on annettu perusteettomasti tai itse järjestetystä lomituksesta on maksettu korvausta perusteettomasti, palvelun saaja on velvollinen suorittamaan paikallisyksikölle siitä aiheutuneet kustannukset. Paikallisyksikön järjestämässä lomituksessa paikallisyksikölle aiheutuneena kustannuksena pidetään 33 euroa lomitustunnilta vähennettynä palvelun saajalta palvelusta perityllä maksulla.

Takaisinperinnästä voidaan luopua osittain tai kokonaan, jos se katsotaan kohtuulliseksi eikä perusteeton etu ole aiheutunut palvelun saajan taikka hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä. Paikallisyksikkö voi luopua takaisinperinnästä myös silloin, kun takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Takaisinperintä ja korkojen periminen on kuitenkin toteutettava täysimääräisenä, jos takaisinperintä johtuu siitä, ettei annettu palvelu tai maksettu korvaus ole täyttänyt niitä maa- ja metsätalouden valtiontukisääntöjä, joiden perusteella lomitusjärjestelmä on hyväksytty, ja jos Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

Päätös takaisinperinnästä on tehtävä viiden vuoden kuluessa perusteettoman lomituspalvelun antamisesta tai perusteettoman korvauksen maksamisesta, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

9 §

Viivästyskorko ja maksuveloitteen täytäntöönpano

Jos 6 §:ssä tarkoitettua maksua ei ole maksettu viimeistään eräpäivänä, saadaan viivästyskorkoa periä eräpäivästä lukien korkolain (633/1982) 4 a §:n 1 momentissa säädetyin perustein. Jos 8 §:ssä tarkoitettua korvausta ei ole maksettu viimeistään eräpäivänä, saadaan viivästyskorkoa periä eräpäivästä lukien korkolain 4 §:n 1 momentissa säädetyin perustein. Viivästyskoron perusteena oleva eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksu- tai takaisinperintäpäätöksen antamisesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu maksu ja korvaus viivästyskorokoineen ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

13 §

Lomituspalvelujen hakeminen

Lomituspalveluja haetaan siltä paikallisyksiköltä, jonka toimialueella turkistuottaja pääasiallisesti harjoittaa turkiseläintuotantoa. Hakemus on tehtävä turkistiloittain kirjallisesti lomituspalvelujen vastaanottamista edeltävän kalenterivuoden lokakuun loppuun mennessä. Paikallisyksikön on otettava tutkittavakseen myös määräajan päätyttyä saapunut hakemus, jos hakemuksen myöhästymiselle on ollut painavia syitä eikä haettuihin lomituspalveluihin kuuluvia töitä ole vielä aloitettu.

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

Hakemuksessa on ilmoitettava, järjestetäänkö turkistilalla lomitukset itse vai käytetäänkö paikallisyksikön järjestämiä lomituspalveluja. Valinta on turkistilakohtainen.

Hakemuksesta ja sen liitteistä on käytävä ilmi lomituspalvelujen myöntämiseksi tarvittavat tiedot.

16 §

Paikallisyksikön järjestämien lomitusten ajankohta

Paikallisyksikön järjestämiä lomituspalveluja käytettäessä vuosiloma-ajankohtia koskeva ehdotus on tehtävä turkistiloittain kirjallisesti 13 §:ssä tarkoitettulla hakemuksella. Lisävapaan ajankohdasta turkistuottajan tulee tehdä paikallisyksikölle ehdotus mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Jollei paikallisyksikkö voi järjestää lomitusta turkistuottajan ehdottamana ajankohtana, sen tulee varata hänelle tilaisuus uuden ajankohdan esittämiseen. Paikallisyksikön on vahvistettava lomitusaikajankohda ja ilmoitettava se turkistuottajalle mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Vuosiloman ajankohta on ilmoitettava viimeistään kuukautta ennen vuosiloman alkamista, jollei turkistuottaja suostu lyhyempään ilmoitusaikaan.

Jollei vuosilomaa ole voitu pitää paikallisyksikön vahvistamana aikana turkistuottajan sairauden tai muun hyväksyttävän syyn vuoksi, se voidaan siirtää kokonaan tai osittain pidettäväksi myöhemmin saman vuoden aikana. Vuosiloma voidaan siirtää pidettäväksi myös seuraavana vuonna huhtikuun loppuun mennessä, jos siirto on mahdollista toteuttaa valtion talousarviossa edelliselle vuodelle osoitetun määrärahan rajoissa. Turkistuottajan on tehtävä vuosiloman siirtoa koskeva esitys paikallisyksikölle kirjallisesti sen vuoden loppuun mennessä, jona vuosiloman pitäminen peruuntui.

17 §

Itse järjestetystä lomituksesta maksettavan korvauksen hakeminen ja maksaminen

Turkistuottajan on haettava korvausta itse järjestetystä lomituksesta kirjallisesti paikallisyksiköltä lomitusaikajankohdasta seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä. Korvaus voidaan myöntää, vaikka sitä ei ole haettu määräajassa, jos korvauksen epääminen myöhästymisen vuoksi olisi kohtuutonta.

Hakemuksesta ja sen liitteistä on käytävä ilmi:

- 1) lomitettavat päivät ja kunakin päivänä lomitettu tuntimäärä;
- 2) onko kyseessä vuosiloma- vai lisävapaalomitukset;
- 3) palvelujen tuottaja;
- 4) lomittajan nimi ja vahvistus siitä, että 7 a §:ssä säädetyt kustannusten korvaamisen edellytykset täyttyvät;
- 5) lomittajan hoitamat tehtävät;
- 6) lomitusten järjestämisestä sovittu tuntihinta;
- 7) eläinmäärä lomitusaikajankohdasta;
- 8) muut korvauksen maksamiseksi tarvittavat tiedot.

Hakemukseen on liitettävä palvelujen tuottajan vahvistus 2 momentin 1—6 kohdassa tarkoitettujen tietojen oikeellisuudesta.

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

Paikallisyksikön on maksettava korvaus palvelujen tuottajan ilmoittamalle Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevassa pankissa olevalle tilille.

25 §

Valtion korvaukseen oikeuttavat lomituskustannukset

Valtion varoista maksetaan Melalle valtion talousarviossa osoitetun määrärahan rajoissa tämän lain mukaisista lomituspalveluista aiheutuvat, toiminnan asianmukaisen hoitamisen kannalta tarpeellisina pidettävät kustannukset vähennettyinä lisävapaasta perittävillä maksuilla ja muilla tämän lain mukaisiin paikallisyksikön tehtäviin liittyvillä tuloilla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuina kustannuksina korvataan:

1) paikallisyksikön palveluksessa olevien lomittajien palkkauksesta ja muista eduista aiheutuvat kustannukset enintään sen suuruisina kuin kulloinkin voimassa oleva lomittajia koskeva työsopimus ja muut työnantajan velvoittavat sopimukset edellyttävät;

2) itse järjestetystä lomituksesta maksetut korvaukset;

3) paikallisyksikön ostamista lomituspalveluista aiheutuneet kustannukset enintään sen suuruisina kuin vastaavat paikallisyksikön palveluksessa olevien lomittajien palkkauksesta ja muista eduista aiheutuvat kustannukset korvataan 1 kohdan mukaisesti;

4) paikallisyksikön palveluksessa olevien lomittajien ammatillisesta täydennyskoulutuksesta aiheutuneet kustannukset;

5) tämän lain mukaiset muut kuin hallintotehtävien hoitoon liittyvät vahingonkorvaukset, jotka on tuomioistuimen päätöksellä tuomittu paikallisyksikön maksettaviksi tai jotka paikallisyksikkö on maksanut vapaaehtoisesti sillä perusteella, että sen korvausvelvollisuus on ilmeinen; sekä

6) tämän lain mukaisten palvelujen järjestämisestä aiheutuvat muut tarpeelliset kustannukset.

26 §

Toimeksiantosopimuksen tehneelle kunnalle maksettavan korvauksen perusteet

Mela huolehtii 25 §:ssä tarkoitettujen kustannusten korvaamisesta toimeksiantosopimuksen tehneelle kunnalle. Paikallisyksikön palveluksessa olevien lomittajien ammatillisesta täydennyskoulutuksesta aiheutuneet kustannukset korvataan, jos kyseessä on Melan hyväksymä täydennyskoulutus.

Melan tulee kunnan pyynnöstä etukäteen ratkaista, onko kustannuksia pidettävä tarpeellisina ja suoritetaanko niihin siten valtion korvaus valtion talousarviossa osoitetun määrärahan rajoissa. Ratkaisu sitoo Melaa sen käsitellessä aikanaan valtion korvausta koskevaa asiaa.

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

7 luku

Erinäiset säännökset

35 a §

Lomituspalvelujen tuottajan ilmoitusvelvollisuus

Lomituspalvelujen tuottajan on ilmoitettava paikallisyksikölle lomituspalveluja, lomittajaa ja elinkeinotoimintaansa koskevat tiedot, jotka voivat vaikuttaa itse järjestetystä lomituksesta maksettavan korvauksen saamiseen tai määrään.

Lomituspalvelujen tuottajan on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettut tiedot myös Melalle sen käsitellessä asiaa oikaisuvaatimuksen perusteella.

36 §

Tietojen salassapito ja luovuttaminen

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 14 §:ssä säädetään, paikallisyksikkö päättää tiedon antamisesta hallussaan olevasta tämän lain mukaisiin lomituspalveluihin liittyvästä asiakirjasta.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 20 kohdassa säädetään, salassa pidettäviä ovat myös sellaiset tämän lain toimeenpanoon liittyvät asiakirjat ja niihin sisältyvät tiedot, jotka koskevat turkistuottajan taloudellista asemaa.

Sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, salassa pidettäviä eivät kuitenkaan ole sellaiset tämän lain toimeenpanoon liittyvät asiakirjat ja niihin sisältyvät tiedot, jotka on julkaistava maatalousalan ryhmäpoikkeusasetuksen perusteella.

39 §

Rahamäärien tarkistaminen palkkakertoimella

Tässä laissa mainitut rahamäärät tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:n 1 momentissa tarkoitettulla palkkakertoimella. Tässä laissa mainitut rahamäärät vastaavat vuoden 2016 palkkakertoimen tasoa.

39 a §

Asiakirjojen säilyttäminen

Lomituspalvelun myöntämiseen, järjestämiseen ja korvaamiseen liittyvät asiakirjat on säilytettävä maatalousalan ryhmäpoikkeusasetuksessa säädetyn ajan, jollei arkistolaitos ole määrännyt niitä pysyvästi säilytettäväksi.

Eduskunnan vastaus EV 108/2015 vp

39 b §

Lomituspalvelujen järjestämisen keskeyttäminen

Lomituspalvelujen järjestäminen voidaan keskeyttää, jos järjestämiseen tarvittavia varoja ei ole käytettävissä tai Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää. Keskeyttämisestä säädetään tarvittaessa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Jos ennen keskeytyksen voimaantuloa järjestettyjä lomituspalveluja ei voida korvata täysimääräisinä varojen puutteen vuoksi, ne voidaan maksaa seuraavana vuonna sen vuoden valtion talousarviossa turkistuottajien lomituspalvelujen kustannuksiin osoitetusta määrärahadista.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua määrärahadista voidaan korvata paikallisyksikölle myös ne 25 §:n 2 momentin 1 ja 6 kohdan mukaiset kustannukset:

- 1) jotka ovat aiheutuneet keskeytyksen voimassaoloaikana;
- 2) jotka eivät olisi olleet vältettävissä; ja
- 3) joita ei ole voitu varojen puutteen vuoksi korvata täysimääräisesti sen vuoden määrärahadista, johon keskeytys kohdistuu.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään, turkistuottajan ennen tämän lain voimaantuloa itse järjestämään lomitukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain 8 §:ää sovelletaan myös niissä tapauksissa, joissa takaisinperinnän tai perusteetta saadun valtion korvauksen palautuksen peruste on syntynyt ennen tämän lain voimaantuloa.

Sen estämättä, mitä 25 §:n 2 momentissa säädetään, ennen tämän lain voimaantuloa toteutetuista lomituspalveluista aiheutuneisiin kustannuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Sen estämättä, mitä 13 §:n 1 momentissa säädetään lomituspalvelujen hakuajasta, vuonna 2016 järjestettäviä lomituspalveluja koskeva hakemus on tehtävä viimeistään 15 päivänä tammikuuta 2016.

Helsingissä 14.12.2015

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri